

Fundir: 6 Úrslit: 0

Eftir at Starvsmannafelagið og Postfelagið øðrumegin og Landsstýrið hinumegin hava havt seks fundir um nýggjan sáttmála er enn einki komið burtúr.

Starvsmannafelagið bað ti um at fáa semingsstovnin uppi, og skutu upp at nýta verandi semingsstov. Hetta vildi Landsstýrið ikki, ti tað metti, at annar av semingsmonnum var inhabilur. Hann er formaður í einum yrkisfelag. Til hetta sigur Ernst Hansen, formaður í Starvsmannafelagnum, at tað tykir honum løgið, í fleiri ár hevur t.d. Jógvan Sundstein, lögtingsmaður, verið semingsmaður millum arbeiðsgevarar og løntakarar. Sjálvur er hann arbeiðsgevari og móti ti varð einki sagt.

Starvsmannafelagið hevur ti heitt á dómarmann um at velja ein semingsmann og varð hann valdur í gjár. Um ynskini hjá felagnum sigur Ernst Hansen, at hesi í høvuðsheitum eru:

Lønarpurningurin, eftirlønarskipan, summarfrítið og broytingar í nøkrum sersáttmálum.

Viðvikjandi lønarspurningin sigur hann, at teir kunnu vísa á eina lønargongd hjá alment

löntum, sum ikki hevur fylgt við dyrtíðini í mun til privata arbeiðsmarknaðin. Reallønir er síðani 1975 minkað við yvir 20 prosentum og krevur Starvsmannafelagið nakað aftrat hesa ferð í lønarpólan, soleiðis at real-lønarminkingin ikki verður so stør.

Um eftirlønarskipanina sigur formaðurin í Starvsmannafelagnum, at tað leingi hevur verið eitt ynski hjá felagnum at fáa eina eftirlønarskipan. Men hevur hetta ikki eydnast enn, hóast fleiri eftirlønarskipanir eru framdar innan almenna økið í seinastuni.

Men hetta hevur bert verið fyri tey, sum frammánundan hava verið betur fyri.

Um summarfrítiðna, sum í løtuni er fyra vikur, sigur Ernst, at tað er skeiðt, at nokur (m.o. dansk lønt) í Føroyum hava fimm vikur, meðan onnur bert hava fyra vikur. Betur var, um øll fingi eins langa summarfrítið.

Umframt høvuðsynskini ynskir Starvsmannafelagið at gera nakrar broytingar í ávisum sersáttmálum, so sum hjá Strandferðsluni, Vaktar- og bjargingartænastuni.

Vil ikki samráðast

At tað er trupult at samráðast við Landsstýrið, eru bæði Ernst Hansen og Hendrik Thomsen, for-

Hendrik Thomsen, formaður í Postfelagnum, maður í Postfelagnum, samdir um.

— Vit sendu Landsstýrinum skriv við okkara ynskjum og hava nú sitið saman við Landsstýrinum á seks fundum, uttan at nakað sum helst er komið burtúr, sigur Her ik Thomsen.

Hevur Landsstýrið á nakran hátt slakað mótegis okkara ynskjum, eru teir harafturimóti komnir við øðrum krøvum, soleiðis at teir kundu taka meira inn aftur enn teir lata.

Starvsmannafelagið og Postfelagið hava nøkur felagsynski og harafturat hevur hvørt felag sær nøkur serynski. Tað er heilt týðiligt, at Postverkið gjøgnum Landsstýrið hevur í hyggju at gevast við posttúðbering mánadag. Hetta hava vit týðuliga merkt undir samráðingunum, men tað vilja vit ikki ganga við til. Skal nakar dagur strikast, verður tað leygardagurin, sigur formaðurin í Postfelagnum, sum leggur aftrat, at teir kortini als ongan áhuga hava fyrir at minka um tænastruna sum Postverkið eigur at fremja.

Semingsmaður er nú komin uppi. Hann fer at leiða komandi samráðingarfundir.

Yrkisfelagini hava sett tíðarfreistina til 1. oktober, t.e. nú leygardagin.

Vandin á arbeiðsplássinum:

Eitrið floymir yvir okkum

Vit skula nú vita meira um oll tey skaðiligu evnini, vit í arbeiði okkara koma í samband við.

25. august 1983 setti Føroya Landsstýri eina kunngerð um evni og tilfar í gildi.

Við hesi kunngerð verða galdandi reglur um merkning, leiðbeining og handfaring av heilsuskaðiligum evnum og tilfari settar í gildi í Føroyum.

Kunngerðin umfatir:

1. »Erhvervsmæssigt malerarbejde».

2. »Fastsættelse af kodenumre for produkter omfattet af arbejdstilsynets bekendtgørelse om erhvervsmæssigt malerarbejde».

3. »Stoffer og materialer».

Eintøk av hesum reglugerðum fáast við at venda sær til Arbejdsfælirtilið.

Orsøkin til at hesar reglur eru settar í gildi í Føroyum eru øll tey nógvu heilsuskaðiliga evni og tilfar, sum floyma inn yvir okkum uttanifr, og sum partvis eisini verða framleidd her heima.

Sum dømi um, hvar hesi evni verða nýtt, kann nevntast:

jarn- og metalidnaður, grafiskur idnaður, snikkara- og timburvirki, gólvalægging, malarvirki, plast- og gummiidnaður, kemiskur idnaður, matidnaður, reinsari, vaskari, sjúkrahús, laboratorium, reingerð o.a.

Eftir omanfyri nevndu kunngerðum skulu øll evni og tilfar nú verða merkt eftir nærri tilskilaðum reglum, soleiðis at fólk fáa greiði á innihaldinum av skaðiligum upploysingarevnum og, hvussu tey skulu verja seg móti teimum, tá tey verða brúkt.

Organisk upploysingarevni eru heilsuskaðilig

Tey serligu eyðkenni við organiskum upploysingarevnum eru, sum navnði sigur, at tey virka upploysandi. Feitt, olja, voks, plastikk, gummi, lim og lakk eru dømi um tilfar, sum kunnu upploysast av hesum evnum.

Tað er eisini hetta upploysandi áriníð, sum hevur týðning, tá hesi evni koma á og í okkara likam.

Øll upploysingarevni hava eitt felag: tey eru heilsuskaðilig. Daglig nýtsla og langrokkið samband við hesi evni kunnu hava við sær óbótligan heilsuskaða, hetta er serliga galdandi, tá talan er beinleiðis um húðkontakt og við at anda skaðiligan damp frá hesum evnum í seg.

Millum tey vandamiklastu upploysingarevni í jarn- og metalidnaðinum eru tey sokallaðu »aromatisku» og tey »chloreraðu» evnini, sum m.a. verða nýtt til at upploysa feitt og olju við.

Hesi eru: idnaðarbenzin, mineralisk terpentin, petroleum, perchlorethylen (per), toluen (toluol), phenylmethan (methylbenzin), 1,1,1-trichlorethan, trichlorethylen (tri) og xylen (xytol, dimethylbenzin). Eisini verða nýtt acetone og ethanol (spritt) til sama endamáli.

Fólk, ið gera reint, koma nógvi í samband við organisk upploysingarevni, t.d. acetone, idnaðarbenzin, butyl-glycol og petroleum. Hesi evni kunnu m.a. finnast í WC-reinsievnum, bonivoks, teppereinsievnum og vindeygasspritt. Ofta verða gólv reinsað við hátrýstspuling, har organisk upploysingarevni eru tilsett, t.d. perchlorethylen (per) trichlorethylen (tri) og isopropyl-alkohol.

Akutt ávirkan og varandi mein

Ørkymlan av eygum, næs og svolgrumi er saman við høvuðpinu og móði tekin uppá akutta ávirkan av upploysingarevnum, ella nøkur av teimum fyrstu tekinum av vandan fyrir varandi mein.

Upploysingarevni kunnu nevnliga geva varandi mein, sum t.d. livur- og heilaskaða, sjálvst aftaná stutta tíð.

Upploysingarevni eru eisini ofta orsök til eksem.

Heilsufrøðisligt markvirði HMV

Arbejdsfælirtilið arbeiðir eftir einum lista yvir HMV, sum ásetir hægst loyvað mark fyrir luftdálking. Kortini mælir Arbejdsfælirtilið altíð til, at dálkingin verður hildin so langt niðri sum møguligt og væl undir tí ásetta HMV.

Royndir vísa nevnliga, at tá dálkingin liggur upp í móti tí hægst loyvaða HMV er eingin verulig víska móti heilsuskaðum. HMV-virðini verða nevnliga sett eftir teimum upplysingum og vitan, menn hava til tað ávíska evnið og tær figgarligu og teknisku avleiðingar, hetta kann hava við sær.

Markvirðini verða tó javnan broytt, tá prógv eru fingin fyrir, hvussu skaðilig tey ymsku evnini eru.

1. januar 1985 koma nýggja virði í gildi, har HMV-virðini fyrir fleiri upploysingarevni verða sett niður til tað hálva í mun til tað, sum er galdandi dag.

Galdandi listi yvir HMV-virðini fæst frá Arbejdsfælirtilinum, tlf. 17811.

Spælt saman í tjúgu ár

Fyri tjúgu árum síðani avgerðu fyra einaleikarar í Odense Byorkester at stovna eina kvartett.

Hon fekk seinni, eftir áheitan frá familjuni hjá tí kenda tónaskaldinum, navnði Carl Nielsen-kvartettin.

Henda mæta kvartett er nú komin til Føroya at halda trýggjar konsertir: í Flugfjarðar skúla í kvøld kl. 20.00, Norðurlandahúsinum sunnudagin kl. 16.00 og Musikkstovuni á Tvøroyri mánadagin kl. 20.00.

Á skránni eru verk hjá Carl Nielsen, Beethoven, Ravel og Holmboe. Konsertfelagið er vertur.

Carl Nielsen-kvartettin hevur spælt í flestur vestur-europeisku londunum og Sovjettsamveldinum og Póllandi.

Í kvartettini eru Peder Elbæk, violin, Jørgen Larsen, violin, Verner

Skovlund, bratch og Svend Winsløv, cello.

Svend Winsløv hevur fyrr verið í Føroyum við Den Fynske Trio.

Tøbrud í kvøld

Ein onnur dansk kvartett verður í Norðurlandahúsinum í kvøld. Hon hevur eitt heilt annað slag av

musikki at bjóða.

Hetta er Tøbrud, sum endar hesa Føroyaferðina við at spæla í Jazzfelagnum í annaðkvøld.

Carl Nielsen-kvartettin hevur gjøgnum árin havt eitt gevandi samstarv við danskar og aðrar tónasmiðir. Hon hevur biðið um og frumframsført nógva verk hjá teimum